

कापूस हंगाम २०२४ - २५ साप्ताहिक :
१३ वा पीक सल्ला ०३ ते ०९ सप्टेंबर २०२४

महाराष्ट्र		मागील आठवड्यातील प्रत्यक्ष पाऊस (मिमी)					पडणाऱ्या पावसाचा अंदाज (मिमी)				
		ऑगस्ट / सप्टेंबर					सप्टेंबर				
		30	31	01	02	03	05	06	07	08	09
	धुळे						45	12	20	22	28
	नंदुरबार						34	16	28	29	42
	जळगाव	0	0	0	23	12.2	61	13	26	21	20
	अहमदनगर	1.5	0	0	0	0	8	8	13	11	7
	औरंगाबाद	1.1	0	0.5	0	71.7	19	6	10	10	13
	जालना	0	0	0.5	0	0.5	23	10	12	14	22
	बीड	0	2.4	0	0	0	8	1	10	15	6
	नांदेड	2.5	0	0	144	19	24	17	15	20	29
	परभणी	0	0.2	29.7	128	12.3	9	5	15	16	28
	हिंगोली						12	12	15	18	28
	बुलढाणा	0	2	2	20	79.3	29	21	41	21	29
	अकोला	0	0.1	4	22.2	49.8	23	12	20	16	27
	वाशीम	0	0	33	15	7	24	15	16	32	31
	अमरावती	0.2	17	2.8	11.6	23.4	46	32	44	23	27
	यवतमाळ	5	0	91	11	37.4	29	21	16	38	23
	वर्धा	1	15	71.8	0	21.6	45	28	15	23	28
नागपूर	11.6	58	32.6	33.5	11.4	45	34	16	27	36	
चंद्रपूर	4	0	44.8	1	0	46	34	16	28	36	
पावसाचे प्रमाण आणि रंग कोड	0.1 to 2.4 मिमी		2.5 to 15.5 मिमी		15.6 to 64.4 मिमी		64.5 to 115.5 मिमी		115.6 to 204.4 मिमी		
पावसाची श्रेणी	खूप हलका पाऊस		तुरळक पाऊस		मध्यम स्वरूपाचा पाऊस		मुसळधार पाऊस		अति मुसळधार पाऊस		

पीक परिस्थिती:

अकोला येथे पेरणीच्या वेळेनुसार पेरणी केलेले पीक विविध टप्प्यांवर आहे. पीक शाकियवाढ ते बोंड विकासाच्या टप्प्यावर आहे. अहवाल कालावधी दरम्यान हवामान कमी सूर्यप्रकाश तासांसह मुख्यतः ढगाळ होते आणि या आठवड्यात जोरदार पाऊस झाला. अहवाल सप्ताहादरम्यान विविध आंतरमशागतीची कार्ये जसे की डवरणे आणि कीटकनाशक फवारणी करण्यात आली. काही शेतात मोनोकोट्स आणि डिकोट तणांचा प्रादुर्भाव दिसून आलेला आहे. काही शेतात मावा आणि तुडतुड्या सारख्या रस शोषक कीटकांचा प्रादुर्भाव दिसून आला. फुलावर ठिपके व गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव दिसून आला. आतापर्यंत रोगाचा प्रादुर्भाव झालेला नाही.

नांदेड येथे पीक ७० ते ९० दिवसांचे असते पाती/फुल/ बोंड निर्मिती अवस्थेत आहे. तण गवत, रुंद पाने असलेले तण आणि सेजेस यांचा शेतात प्रादुर्भाव दिसून आलेला आहे. आंतरमशागती कार्ये जसे की खुरपणी, खतांचा वापर आणि वनस्पती संरक्षण फवारणी घेण्यात आली. तुडतुडे, मावा, फुलकिडे आणि गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी च्या खाली आढळून आला आहे. फ्युसेरियम विल्ट काही पंचमध्ये आढळून आला.

राहूरी येथे, पीक ७० ते ९३ दिवसांचे असून शाखीय वाढ ते फुले येण्याच्या अवस्थेत आहे. आंतरमशागती कार्ये, खुरपणी आणि डवरणी करण्यात आली. शेतात तणांचा प्रादुर्भाव झालेला आहे. रस शोषक कीटकांचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी खाली आढळून आला आहे. टीएसव्ही चा प्रादुर्भाव ७-१४% नोंदवली गेला.

पीक सल्ला:

अकोला येथे, ज्या भागात अतिवृष्टी झाली आहे त्या भागातील शेतातील अतिरिक्त पाणी काढून टाकण्याचा सल्ला शेतकऱ्यांना देण्यात आला आहे. पेरणी केलेले पीक जून आणि जुलैमध्ये न उघडल्यास मृत चरे उघडावी. पिकाशी तणांची स्पर्धा टाळण्यासाठी खुरपणी करावी. कापसाच्या फुलोऱ्याच्या अवस्थेत २% युरियाची फवारणी आणि २% डीएपीची फवारणी कापसाच्या बोंड वाढीच्या अवस्थेत करावी. कापसाची पाती आणि फुले नैसर्गिकरीत्या गळू नयेत यासाठी एनएए @ ४ मिलि/१० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी आणि कापसाची अतिरिक्त वाढ रोखण्यासाठी मेपीक्वॅट क्लोराईड @ १० मिलि/१० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आर्थिक नुकसान पातळीवरील रस शोषक किडींचा व्यवस्थापन करण्यासाठी डायफॅथियुरॉन ५०% डब्ल्यूपी @ २४० ग्रॅम/एकर किंवा डायनोटेफुरन २० एसजी @ ६० ग्रॅम/एकर किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ८० ग्रॅम/एकर ची फवारणी करावी. अकोला जिल्ह्यातील काही भागात गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे. गुलाबी बोंडअळीच्या निरीक्षणासाठी २ कामगंध सापळे/एकर स्थापित करावे. जेव्हा जेव्हा गुलाबी बोंडअळीची लोकसंख्या आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडते तेव्हा कीटकनाशकाची फवारणी करावी जसे की इमामेक्विन बेंझोएट ५% एसजी @ १०० ग्रॅम /एकर किंवा प्रोफेनोफोस ५०% ईसी @ ६०० मिली/एकर.

नांदेड येथे शेतकऱ्यांना खंदक उघडून जास्तीचे पाणी काढून टाकण्याचा सल्ला दिला जातो. उशीर झाल्यास पावसावर अवलंबून असलेल्या स्थितीत नायट्रोजन @ ३६ किलो/हेक्टरी दुसरी टॉप ड्रेसिंग द्या. शेताच्या स्थितीत तणांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी आंतरमशागतीचे कार्य करावे. तण २-४ पानांच्या अवस्थेत असताना पायरीथिओबॅक सोडियम ६% क्विझालॉफॉप इथाइल ४% @ २-२.५ लिटर पोस्ट इमर्जन्स तणनाशकाची फवारणी करावी. रस शोषक कीटक जसे की मावा कीटकांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी एनएसकेई ५% + नीम ऑइल ५ मिलि/लिटर किंवा कडुनिंब तेलावर आधारित फॉर्म्युलेशन (३०० किंवा १५०० पीपीएम) ५ मिली/लिटर + ०.०५% सर्फॅक्टंट मिसळून ५० डीएस वर फवारणी करावी. जेव्हा पीक ६० दिवसांचे असताना, तुडतुड्यांची आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यावर व्यवस्थापन करण्यासाठी फ्लॉनिकॅमिड @ ५०% डब्ल्यूजी ८० ग्रॅम/एकर किंवा टॉल्फेन पायरोड १५ % ईसी @ ४०० मिली/ एकर फवारणी करावी.

गुलाबी बॉड अळीच्या निरीक्षणासाठी फेरोमोन सापळे @ ५ प्रति एकर लावावे. डोमकळ्या गोळा करून नष्ट कराव्या. एकदा आर्थिक नुकसान पातळी (१०% डोमकळ्या) ओलांडल्यानंतर प्रोफेनोफोस ५०% ईसी @ ३०मिली/१० लिटरची फवारणी करावी. ट्रायकोडर्मा विरिडे १% डबल्यू पी @ ५० ग्रॅम /१० लिटर किंवा कार्बेन्डाझिम ५०% डबल्यू पी @ १२ ग्रॅम/१० लिटर फ्युसेरियम विल्टची लक्षणे दिसताच पाण्यात भिजवून झाडांच्या मुळांशी द्यावी. उच्च घनतेच्या लागवडीखाली तसेच सामान्य अंतरावर असलेल्या कपाशीच्या शेतात पिकाची जास्त वाढ दिसून आल्यावर वाढ रोधक म्हणून @ ५०० मिलि/हेक्टर (१० मिलि /१० लिटर) मेपीक्वॅट क्लोराईडची फवारणी करावी. कापसाच्या शेतात ओलावा टिकून राहण्यासाठी ६० डीएस वर चर उघडावे. बागायती स्थितीत ८०-९० डीएस आणि पावसावर आधारित एचडीपीएस कापूस शेतात ७५ डीएस वर रोपांची छाटणी (डिटॉपिंग) (निपिंग) करा.

राहूरी येथे, शेतकऱ्यांना आंतरमशागतीचे कामे करण्याचा सल्ला दिला आहे. शेतकऱ्यांनी ८ /एकर प्रमाणे पिवळे चिकट सापळे बसवावे. रसशोषक किडींचे व्यवस्थापन आणि गुलाबी बॉडअळीने अंडी घालणे टाळण्यासाठी म्हणून एनएसकेई ५%+ नीम ऑइल ५ मिलि/लिटर किंवा कडुनिंब तेलावर आधारित फॉर्म्युलेशन(३०० किंवा १५०० पीपीएम) ५ मिली/लिटर + ०.०५% सर्फॅक्टंट मिसळून फवारणी करावी. रस शोषक किडींनी आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास फ्लॉनिकॅमिड ५० डबल्यूजी ४ ग्रॅम किंवा बुप्रोफेझिन २५ एससी २० मिलि किंवा डायफेन्थुरॉन ५० डबल्यूपी १२ ग्रॅम/ १० लिटर पाण्यात मिसळून एकदा कीटकनाशकची फवारणी करावी. गुलाबी बॉडअळीच्या पतंगाच्या क्रियेवर लक्ष ठेवण्यासाठी कामगंध सापळे @ २ प्रति एकर लावावे. वैधतेनुसार लूर बदलावे. बॉडसड आणि पानांवरील ठिपक्यांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी कार्बेन्डाझिम १२% +मॅन्कोझेब ६३% डबल्यूपी @ ३० ग्रॅम किंवा प्रोपिनेब ७०% डबल्यूपी @ २.५- ३ ग्रॅम/लिटर किंवा प्रोपिकोनाझोल २५ ईसी @ १ मिली/लिटर किंवा कार्बेन्डाझिम ५० डबल्यूपी @ ०.४ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.

पाणी साचण्याच्या स्थितीत, पुरेसा उतार देऊन आणि शक्य तितक्या लवकर मुळांभोवती जास्त साचलेले पाणी काढून टाकून अतिरिक्त पावसाच्या पाण्याचा निचरा करण्यासाठी शेतात योग्य निचरा सुनिश्चित करावा. पाणी साचलेल्या परिस्थितीमुळे कापूस पिकाला पोषक तत्वांची कमतरता भासते आणि पानांमध्ये लालसरपणा आणि क्लोरोसिस होतो ज्यामुळे जमिनीतील ऍनेरोबिक परिस्थितीत मुळांचे शोषण कमी होते. १% युरिया किंवा डीएपी किंवा १९:१९:१९ १५ दिवसांच्या अंतराने फॉलीअर फवारणी करावी. अतिवृष्टीमुळे पॅराविल्ट किंवा अचानक कोमेजल्यास आणि कोरड्या स्पेलनंतर पाणी साचल्याने प्रभावित झाडासाठी ४८ तासांच्या आत पॅराविल्ट ची लक्षणे आढळल्यास लगेच कॉपर ऑक्सीक्लोराईड २५ ग्रॅम २०० ग्रॅम युरिया १० लिटर पाण्यात मिसळून झाडांच्या मुळाशी देऊन झाडे पुनरुज्जीवित करू शकता.